ואלו קשרים פרק חמשה עשר שבת

מניין לשינוי בגדים. שהוא דרך כבוד לפי המקום: **ולבש בגדים אחרים והוליא את הדשן.** הזקיקו הכתוב ללבוש בגדים פחותים כשעת הוצאת הדשן שאינה עבודה חשובה כדי שלא ימאסו בגדיו החשובים שעובד בהן עבודת מלכה ושמיה כגון קיטור וניסוך: **ותנא דבי ר' ישמעאל.** בדרשת דהאי קרא:

בגדים שביטל בסם קדירה לרבו. דומיא דהוצאת הדשן: **אל ימזוג בסם כוס לרבו.** לפיכך החזקת לבוש בגדים פחותים: **רבב.** שומן וחלב: **חייב מיתה.** שלריך להיות חשוב והגון לכבוד מורתו: **משנאי.** שממאסין עצמן בעיני הברייות והבריות אומרים אוי להם לגומדי המורה שהם מאוסים ומגונים ומצא בו משניא את המורה: **רבב אימתר.** שבכת זרע (לשון מרבדים רבדתי ערשי (משלי ז) ריפדתיו וקישטתיו בבשמים מיינים המכשיסים תאוה ומזקק לי: **בגלימא.** שהוא עליון אפי' רבב: **בלבושא.** שהוא תחתון רבב אין רבב לא: **על המרדעת.** של חמור: **חוץ.** כל דבר חוצץ לענין טבילה (ב) דקפיד עליה וכל חליצה שמקפיד עליו חוצלת: **תנן הסם.** במסכת מקוואות ונקט לה (ג) משום דבעי למימר של בגאים כו' לומר שדרך תלמיד חכם שנקפיד על לבושיו: **משני גדדין.** שהיה בו הרבה עד שנבלע בבגד ונראה לגד שני: **מרדעת מגד אחד או מב' גדדין.** לר' ישמעאל דאמר בבגד מגד אחד מרדעת מאי אמר הא: **ר' יוסי אומר של בגאים.** פליג אדר' יהודה ואמר לר' ישמעאל בגד של בגאים דהייט תלמידי חכמים שמקפידים על לבושיהן מגד אחד ושל בור מב' גדדין: **שמחזירים לו אבדה בעכיעות עין.** כיון שאמר אני מכירה אע"פ שאינו נותן בה סימן כדאמר בחלה מליאות (כ"מ מג:): **המקפיד על חלוקו להופכו.** לוכשו כשהוא הפוך מקפיד עליו והופכו שמקפיד עליו שלא יראו התפירות המגונות ואימרי החלוק: **בכל מקום.** בכל הש"ס ואפי' במסכת כלה דלא רגילי בה אינשי והה נתן לבו ונראה. מסכת כלה בריימתא היא כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה: **פ"ח שבני עירו מלווין לעשות מלאכתו.** כדאמר בפרק ז' דיומא (דף עב:) כתוב אל' אומר ועשית לך מרון עץ (ד) וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שטים וגו' (ה): **למיערה בריפתיה.** דבר שאינו יכול לטרות בו ומיון תלויין בו: אם יודע להשיב במסכת שהוא עוסק בה ממנים אותו פרנס באתריה: **ואם בכולי תניה.** דקאי בהא מסכת ומהדר במסכת אחריתי: **אלו כלים האוליירין.** הא דתנן בנאין מגד אחד היינו כלים של אוליירין בלבד שם הם אלוגטיאות חשובות להתעטף בהם בני אדם חשובים בלאתם מן המרחץ ומקפידים על טיוף מעט. ובגאים לשון בי בני (לעיל דף לג:): **למימרא דחיורי נינהו.** מדמקפידין על רבב שעליהם דאילו סומקי לא מיגנו בטיעוף פורתא: **שמא לא אזכה.** ומשב בין אותן שבדונין בניהם שדומין (ו) לשולי קדירה: **גלימי.** סומקי: **חלבי שבת.** כגון אחרי תמיד של בין הערבים קריבים במולאי שבת והוא יום הכפורים: **עולת שבת בשבתו.** משמע למידרש בלא וי"ו ומשמע דעולת שבת קריבה בשבת אחרת לימד על חלבי שבת כו': **יכול אף של יום"כ בשבת ת"ל בשבתו.** וי"ו מיעוטא הוא בשבתו ולא בשבת אחרת: **שקריבים כי"ע.** שאל להיות במולאי שבת: **גדיס וגדבות.** פלוגתא היא במסכת כילה (דף יט.) ור' ישמעאל מכירא ליה דאמר דאמר קריבין הלכך כיון דגדיס ונדבות שיבול להמתין ונשחטו בחול ולהקריבן נשחטים ונקריבן ביום טוב קל ומומר בחלבי שבת שנשחטו כדרכן בזמנן וניתותרו הלכך לא איצטריך קרא עולת שבת בשבתו אלא ליום הכפורים: כי

ואפילו בבמסכת כלה. פי' בקונטרס דלא רגילי בה אינשי והוא נתן בלבו לגורסה ובקדושין פי' לגרעיותא בפרק האיש מקדש (דף מט:) גבי ע"מ שאני תלמיד (ד) אין אומרים בשמעון בן עזאי וכשמעון בן זומא אלא כל שבאולין אותו דבר הלכה ואפי' במסכת כלה ופי' בקונטרס אפי' בנמס' כלה שהיא קלה ונראה דהכא משמע (ואומר) דנקט ליה מסוס חשיבות שיודע אפי' במסכת כלה דלא רגילי בה אינשי ראוי למנותו פרנס אבל התם קאמי דבר אחד מתלמודו משמע אפי' לא למד אלא מסכת כלה ואמר הימנה דבר אחד הרי זה חכם ומיהו בפירוש רש"י דקידושין וכן בפי' רביגו חננאל אין כתוב בהן דבר אחד מתלמודו ורביגו יאמת מפרש דהאי מסכת כלה היינו דרשות הסדורות מהלכות החג כדאמרינן בלא יאפוד (ב"ב כב.) רב נחמן בר יצחק ריש כלה הוה וקאמר איזהו מ"מ שראוי למנותו על הציבור באתריה כדאמר בסמוך במסכתי' באתריה כגון שיודע להשיב בכל מקום שיאבלוהו באותה מסכת אפי' במס' כלה שרגילין בה ראוי למנותו בעירו אבל בעיר מהכי אין ראוי למנותו והא דהולרך לחזור ולהשמיענו בסמוך אי במסכתיה באתריה אע"ג דבבר השמיענו כאן לפי שרוצה לחלק בין מסכת לבוליה הש"ס (ה) והשתא הוי דהכא כי ההוא דקידושין (דף מט:): **הא בלבושא הא בגלימא.** הא דר' יעקב בגלימא כדמשמע בפ' כל היד (נדה דף כ.) גבי שחור כחרת ור' יוחנן אמר אלו כלים האוליירין הבאין ממדינת הים למימרא דר' יעקב בגלימא דהיא פומקי דשחורים לא הוו כדמיסק הכא אבל פתורי הוו אוכמי ולבושא מיוהי: (ו) **חלבי** שבת קריבין ביום"כ. אומר ר"י דבל היכא דקאמי תרי שבי דהוו בהדי הדדי אתיא כאחרים דאמרי אין בין עלרת לעלרת אלא ד' ימים בלבד והכי מפרש הש"ס בפ' בתרא דסוכה (דף נד:): ליתקע

ועוסק בחפצי שמים והנ"מ למיטרח בריפתיה ואמר רבי יוחנן איזהו תלמיד חכם כל ששואלין אותו הלכה בכל מקום ואומרה למאי נפקא מינה למנוייה פרנס על הציבור אי בחדא מסכתא באתריה אי בכוליה תנויה בריש מתיבתא ר' שמעון ב"ל אמר אלו כלים האוליירין הבאין ממדינת הים למימרא דחיורי נינהו והאמר להו רבי יגאי לבניו בני אל תקברוני לא בכלים ולא בכלים שחורים לבנים שמא לא אזכה ואהיה כחתן בין אבלים שחורים שמא אזכה ואהיה כאבל בין חתנים אלא בכלים האוליירין הבאין ממדינת הים אלמא סומקי נינהו לא קשיא הא בגלימי הא בלבושי: ר' ישמעאל אומר מקפלין כו': ת"ר עולות שבת בשבתו (ב) לימד על חלבי שבת שקריבין ביום הכיפורים יכול אף של יוה"כ בשבת ת"ל בשבתו דברי רבי ישמעאל ר' עקיבא אומר עולות שבת בשבתו לימד על (ג) חלבי שבת שקרבים ביו"ט יכול אף ביוה"כ ת"ל בשבתו כשתמצא לומר לדברי רבי ישמעאל נדרים ונדבות קריבין ביו"ט וכי איצטריך קרא ליוה"כ לדברי ר"ע (מ) נדרים ונדבות אין קרבין ביו"ט וכי איצטריך קרא למישרא בי"ט אמר ר' זירא כי

מניין לשנוי בגדים מן התורה שנא' [1] ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ו) ותנא דבי רבי ישמעאל לימדך תורה דרך ארץ בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו (ז) אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן [א] גנאי הוא לת"ח שיצא במנעלים המטולאים לשוק והא רבי אחא בר חנינא נפיק אמר רבי אחא בריה דרב נחמן בטלאי על גב טלאי (ח) ואמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן [2] כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר [2] כל משנאי אהבו מות (ט) אל תקרי משנאי אלא משניאי רבינא אמר רבד איתמר ולא פליגי הא בגלימא הא בלבושא ואמר רבי חייא בר אבא אמר ר' יוחנן מאי דכתיב [3] כאשר הלך עבדי ישעיהו (י) ערום ויחף ערום בבגדים בלואים ויחף במנעלים המטולאים (כ) תנן התם רבב על המרדע חוצץ רשב"ג אומר עד כאיסר האיטלקי ועל הבגדים מצד אחד אינו חוצץ משני צדדין חוצץ רבי יהודה אומר משום רבי ישמעאל אף מצד אחד חוצץ בעא מיניה רבי שמעון בן לקיש מר' חנינא מרדעת מצד אחד או משני צדדין אמר ליה זו לא שמעתי כיוצא בה שמעתי דתנן (ל) רבי יוסי אומר [3] של בגאין מצד אחד ושל בור משני צדדין (מ) ולא תהא מרדעת חשובה מבגדו של עם הארץ מאי בגאין אמר רבי יוחנן אלו תלמידי חכמים שעוסקין בבנינו של עולם כל ימיהן ואמר רבי יוחנן (נ) איזהו תלמיד חכם שמחזירין לו אבידה בטביעות העין זה המקפיד על חלוקו להופכו ואמר רבי יוחנן (ס) איזהו ת"ח שממנין אותו פרנס על הציבור (ע) זה ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומר ואפי' במסכת כלה (פ) ואמר רבי יוחנן איזהו ת"ח שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו זה שמניח חפצו

מדמקפידין על רבב שעליהם דאילו סומקי לא מיגנו בטיעוף פורתא: **שמא לא אזכה.** ומשב בין אותן שבדונין בניהם שדומין (ו) לשולי קדירה: **גלימי.** סומקי: **חלבי שבת.** כגון אחרי תמיד של בין הערבים קריבים במולאי שבת והוא יום הכפורים: **עולת שבת בשבתו.** משמע למידרש בלא וי"ו ומשמע דעולת שבת קריבה בשבת אחרת לימד על חלבי שבת כו': **יכול אף של יום"כ בשבתו ת"ל בשבתו.** וי"ו מיעוטא הוא בשבתו ולא בשבת אחרת: **שקריבים כי"ע.** שאל להיות במולאי שבת: **גדיס וגדבות.** פלוגתא היא במסכת כילה (דף יט.) ור' ישמעאל מכירא ליה דאמר דאמר קריבין הלכך כיון דגדיס ונדבות שיבול להמתין ונשחטו בחול ולהקריבן נשחטים ונקריבן ביום טוב קל ומומר בחלבי שבת שנשחטו כדרכן בזמנן וניתותרו הלכך לא איצטריך קרא עולת שבת בשבתו אלא ליום הכפורים: כי

קריבין בשבת אבל שנתותרו מן השבת (אין) קריבין ביוה"כ. ור' עקיבא סבר לא של שבת קריבין ביוה"כ ולא של יוה"כ בשבת. וגרסינן ביומא בפרק [טרף בקלפין] א"ר אלעזר משום בר קפרא, אומר היה ר"מ איברי עולת חול שניתותרו עושה להן מערכה וסודרן אפילו בשבת. ואמרינן למאי איצטריך אפילו בשבת, הא תנינא דהיום חמש. א"ר אחא בר יעקב איצטריך, ס"ד אמינא הני מילי היכא דחל יוה"כ למחרו אחר השבת, דחלבי שבת קריבין ביוה"כ, אבל באמצע שבת אימא לא קמ"ל. אמר רבא מאן [דאי דלא] חש לקמתיה, הא בכל יום תנן. [ו]אהשתא הוא בפלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע וכו'. אמר ר' זירא

מסורת הש"ס

א) לקמן קיט. [יומא כג:], ב) ברכות מג: ע"ש, ג) [מיהיכן נמ. מגילה כח.], ד) [עי' יומא עז.], ה) מקוואות פ"ט משנה ה' ו', ו) מקוואות פ"ט מ"ו, ז) תענית י:, ח) קידושין מט:, ט) יומא עב., י) נדה כ., כ) [ל"ל בשבת כ"ח בסמוך לקמן ממילתיה דרבי עקיבא ומתרץ בשתיק ת"ר עולה שבת לימד יכו'], ל) [מפחים נח. כילה יט. כ: סנהדרין נו.], מ) [עי' תוס' לעיל כד: ומפחים נט: ד"ה ולא], נ) [בריש פי דם יבש ומתב הרן שאל מלמן רינדא דמוקמלתא מ"ק כח. ועי' בערוך ערך רבב], ס) [בבריס י"ן], ע) [שבת סה], פ) [ר"ה ח.], צ) [שיך לעיל בהשגה קיג.].

הגהות הב"ח

(א) גמ' כגלאי על גבי עלאי וה"מ בשנתא אבל בגילדא ליה לן בה ואמר ר' חיא: (ב) רש"י ד"ה תוכן יכי לענין טבילה היכא דקפיד: (ג) ר"ה תנן התם יכו' ונקט לה הכא משום: (ד) תוס' ד"ה ואפילו יכו' שאני תלמיד חכם לן:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה ואפילו בר יחשבא חזי דהבא כי ההוא דקידושין. ועי' תפא"ץ מ"ש שימן לג:

מוסף רש"י

אל ימזוג בהן כוס לרבו. לפי שנתעצבו ומתלכלכו בכיסול הדיבה. אף כאן לענין הוצאת הדשן אין כבוד המלך לבבת בגדי שרות אחר (יומא כג.). **חייב מיתה.** בידי שמים (סנהדרין צט.). כל משנאי. תורה תמרה לאלי קרא בפרשת קדושים. **ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום.** כאחד מן המקומות, ואפילו במסכת כלה. שאין עומק כה, וברייתא היא וכך היא שגיא כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה (קידושין חפ.). האוליירין. בלנים מחתמי מרחלאות, ל"ל סם מקום (נדה כ.).

רבינו חננאל

פי' רבב, כגון קורא והילקוסתא הנודע בבבל אל חלבך ונעטא ופת וכיוצא בהם. ת"ח שנמצא רבב על בגדו חשוב כמשניאי התורה שאין בני אדם דבקין בו שלא יחלבלך מלבושם ממנו. רבד מלשון מרבדים רבדתי ערסי (נזר). דם יבש כדגרסינן בנדה פרק חנוקה ריבדא דכוסילתא, אמר רמי בר אבא האי ריבדא דכוסילתא עד ג' יומין לא חייל מכאן ואילך חייל. כל תלמיד (חכמים) שנמצא דם על בגדו מכעיר הוא שמא יראה ככתם. וזה הדבר אם הוא בטליה שמתכסה בה העליונה הרי זה מכוער, אבל אם הוא (בטליה) שמציע תחתיו, (אומרים) דם מאכולת היא, אישור דלא הוה ליה טליה אחרת וגנא בה. כרתניא התם הרנה מאכולת תולה, לא הרנה אינה תולה, דברי ר' שמעון בן גמליאל. וחכ"א כין הרנה בין לא הרנה תולה. ארשב"ג לדבריי אין (סוף) (קן) לדבריהם אין סוף, לדבריי אין קץ, שאין אשה טהורה לבעלה, שאין מיטה אלא שיש עליה כמה טיפי דמים, לדבריהם אין סוף וכו'. תנן התם במקוואות פרק ט' אילו חוצצין בכלים הזפת והמור כו' עד על המרדעת חוצץ כו'. רבב זהו מסיני זפת. הא דתנו' בסיפא דהא מתניתין ר' יוסי אומר של בגאי מצד אחד חוצץ כו', פי' ר' יוחנן בגאין אילו ת"ח שעוסקין בבנייני של עולם, וקפדי על רבב שעל בגדיהן לבבסו ולהחזיאו בדי שלא יהו מן המשניאין, לפיכך אפילו בצד אחד נראה חוצץ, ולא עלתה לו טבילה. אבל בבני הבורים אם עבר מצד לצד חוצץ ואם לאו אינו חוצץ, וכן הלכה. וא"ר יוחנן איזהו ת"ח שמחזירין לו אבידה בטביעות עין, זה המקפיד

עין משפט נר מצוה

בבא א ב מי"י פ"ב מהל' דעות הלכה ט ופ"ה מהלכות יסודי התורה הלכה יח:

כבו ג מי"י פ"ג מהלכות מקוואות הלכה ד סמג עשין רמח:

כבו ד מי"י שם הלכה ג:

בח ה טו"ש חו"מ סי' רסג סעיף כח:

כט ו ש"ע א"ח סימן קלו סה"ב:

ל ז טו"ש יו"ד סימן שג סעיף ל ב:

לא ח מי"י פ"ל מהל' תמידין ומוספין הלכה ז סמג עשין קפ:

לב ט מי"י פ"ל מהלכות חגיגה הלכה מ ז:

תורה אור השלם

1 וְיִשְׁקֹשׁ אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר:

ויקרא ו ד

2 וְחֹטְאֵי דָמוֹם נִפְשׁוּ כָּל מְשַׂנְאַי אֹהֲבוּ מָוֶת:

משלי ח לו

3 וַיֹּאמֶר יְיָ כַּאֲשֶׁר הָלַךְ עַבְדִּי יְשַׁעְיָהוּ עָרוֹם וְיָחֵף שָׁלֹשׁ שָׁנִים אוֹת וּמוֹפֵת עַל מִצְרַיִם וְעַל כּוּשׁ:

ישעיהו כ ג

4 עֹלַת שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

במדבר כח י

רב נסים גאון

גנאי הוא לתלמידי חכמים שיצאו במנעלים המטולאים. במס' ברכות בפרק כיצד מברכין על הפירות (דף מג:) תנו רבנן ששה דברים גנאי לתלמידי חכמים, אל יצא כשהוא מבושם לשוק, ואל יצא יחידי בלילה, ואל יצא במנעלים המטולאים בשוק (וכו'). **תנן התם על המרדעת חוצץ.** עיקר זאת המשנה בפרק ט' ממס' מקואות אלו חוצצין בכלים הזפת והמור כו'. ועל המרדעת חוצץ, רבן שמעון בן גמליאל אומר עד כאיסר האיטלקי. בראמר אביי **לשאר עמא בדירושלים.** ומשכחת דכרי אביי במס' יומא בפרק אמר להן המפונה (דף כו) דתנן הילני אמו עשתה נברשת של זהב על פתח ההיכל. תאנא בשעה שתמה זורחת ניצוצות יוצאות ממנה ויורדין שהגיע זמן קריית שמע. מיתיבי הקורא קריית שמע כו'. אמר אביי **לשאר עמא דבירושלים.**

סליק פרק אלו קשרים

רבינו חננאל (המשך)

על חלוקו להופכו. וכן אמרו איזהו ת"ח שממנין אותו פרנס על הצבור, זה ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומרה. ואיזהו שבני עירו מצווין לעשות מלאכתו, מי שמניח חפצי ומתעסק בחפצי שמים. ר"ל אמר בנאין אילו אוליירין הבאים ממדינת הים. ואקשינן למימר דכלי אוליירין חיורי נינהו שהוזפת מצד אחד נודע בהן, והאמר ר' יגאי לבניה אל תקברוני בלבנים ולא בשחורים אלא באוליירין. אלמא סומקי נינהו. **ושנינן** המלבושים לבנים הן כגון מצי בסותא, והגלימא מגי מאני דמתעטפי בהו סומקי הוו. ר' (שמעון) [ישמעאל] סבר חלבין שנתותרו ביוה"כ (אין)

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com